

Alusta alkaen 59

1 Mooseksen kirjan luentosarja Savonlinnan Tuomiokirkossa torstaisin klo 19-20.

Kirkkoherra Sammeli Juntunen, 1 Moos 39:21-40:23

59. kerta to 1.10.2009 klo 19 Savonlinnan Tuomiokirkossa.

Joosef vankilassa

Edellä olemme kuulleet, kuinka Joosef oli omahyväinen nuorukainen. Hän oli tosin hurskas, mutta Herra halusi kouluttaa häntä ja perata hänestä pois hänen omahyväisyyttänsä. Niinpä Joosef joutui kovaan kouluun. Hänen veljensä suuttuivat häneen ja möivät hänet orjaksi Egyptiin.

Koettelemuksissaan Joosef kuitenkin turvasi Herraan ja Herra oli hänen kanssaan. Joosef joutui orjaksi rikkaan Potifarin taloon ja kohosi lopulta Potifarin koko talouden hoitajaksi.

Joosefin kovat oppivuodet eivät kuitenkaan olleet vielä ohi. Potifarin vaimo yritti vietellä Joosefin, mutta kun se ei onnistunut, hän valehteli miehelleen, että Joosef oli yrittänyt raiskata hänet.

Joosef heitettiin vankilaan. Vailla omaa syytään hän oli joutunut kauheaan tilanteeseen. Hän oli orjana vieraalla maalla, mutta vielä lisäksi vankilassa, raiskauksesta tuomittuna. Näin häneltä oli inhimillisesti katsoen viety kaikki toivo, kaikki turva ja kaikki lohtu. Ei ollut enää ketään joka hänestä välittäisi, korkeintaan isä Jaakob, mutta hänkin oli monien päivämatkojen päässä ja kaiken lisäksi luuli, että Joosef oli kuollut. Joosef oli maailmassa inhimillisesti katsoen täysin yksin.

Herra piti Joosefista huolta vankilassakin ja oli hänen kanssaan, niin että hän saavutti vankilan päällikön suosion. (1 Moos 39:21)

Luther selittää tätä hyvin:

Jumala antoi Joosefille vankilassa Pyhän Hengen, totuuden Hengen, joka piti hänet hengissä kuolemassa, häpeässä ja hämmingin vallitessa ja viritti hänen hengessään tämän ajatuksen: Älä pelkää, olkoon sydämesi vahva, odota Herraa.

Tämä merkitsee niin ylen suurta lohdutusta, kun Jumala katsoo ihmisen puoleen ja suo hänelle lahjansa, toisin sanoen virittää hänessä rohkeuden ja neuvon hengen, tekee hänestä lujan, vahvan ja elävän pyhän. Hän näet tekee hänet eläväksi keskellä kuolemaa ... Olihan tuo ruokoton portto valheillaan riistänyt häneltä hengen ja hämmentänyt hänen tuntoansa hirvittävästi, kun hän sai nähdä, että hän oli syytteessä ja tuomittavana niin hirveästä häpeäteosta. Siinä hän on jo kuollut sekä omissa että toistenkin silmissä ja menettänyt kaikkien kunnan ihmisten luulon siitä, että hän olisi kunniallinen. Nyt hänen tuntuksa elpyy hilpeäksi, sillä Jumala puhuu hänelle sydämellisesti, siis hyväillen ja herttaisesti: ”Minun armoissani on sinulle kyllin” (2 Kor 12:9) minä annan sinulle Henkeni, ettet joudu

tuhon omaksi, tahdon antaa sinulle iloisen sydämen, niin että voit kestää.”

Tämän sisäisen lohdutuksen lisäksi Jumala antoi Joosefille ulkoisen lohdutuksen. Vankilanjohtaja huomasi Joosefin kyvyt.

Tästä Luther kirjoittaa näin:

Niinpä samaan aikaan, kun muut vankilassa olevat voihkivat, ulisivat ja rähisivät, hän yksin oli tasapainoinen, neuvoi ja lohdutti muita, vaikka oli samanlaisessa vaarassa, käyttäytyen aivan kuin olisi ihan vapaa mies ja vapautumisestaan vuorenvarma.

Tuota järkähtämättömyyttä ja henkistä vahvuutta ihmetteli vankilanjohtajakin. Hän ajatteli, että tuossa miehessä täytyi olla jotakin erityistä ... (s. 408)

Tietysti Luther tuossa lisää selitykseensä väriä omasta mielikuvituksestaan. Mutta oli miten oli:

Päällikkö uskoi Joosefin valvontaan vankilan muut vangit, ja Joosef huolehti kaikesta, mitä siellä tehtiin. Eikä vankilan päällikkö lainkaan valvonut Joosefin toimia, koska Joosef Herran avulla suoritti ne hyvin. Herra antoi Joosefin onnistua kaikessa. (1 Moos 39:22-23)

Jos Joosef olisi saanut tehdä omien suunnitelmiansa mukaan, hän olisi varmasti jäänyt isänsä Jaakobin luo Hebronin lähelle. Ehkä hänellä olisi ollut hyvä elämä; tosin hän varmaankin olisi kehittynyt omahyväisyydessään vanhemmiten yhä pidemmälle ja se olisi lopulta turmellut hänen uskonsakin.

Jumalalla oli Joosefin varalle suunnitelma, jota kukaan ei osannut aavistaa. Joosef suostui siihen, ei katkeroitunut eikä luopunut luottamasta Jumalaan. Hän oli kuullut isältään Jakobilta lupauksen, jonka Herra oli antanut Abrahamille ja tämän jälkeläisille Iisakille ja Jaakobille. Se lupaus oli siirtynyt Jaakobin pojille, myös Joosefille. Josef piti vaikeuksissaan kiinni tästä lupauksesta ja odotti kärsivällisesti Herraa, vaikka ei ymmärtänyt hänen suunnitelmiaan. Siksi hän sai Herran tahtoman ajan jälkeen kokea, kuinka Herra tosiaan oli hänen kanssaan ja nosti hänet ylös siitä helvetistä, johon oli tarkoituksella hänet laittanut.

Jonkin ajan kuluttua tapahtui, että faraon, Egyptin kuninkaan, juomanlaskija ja leipuri rikkoivat herraansa vastaan. Silloin farao vihastui näihin kahteen hoviherraansa, ylijoumanlaskijaan ja yllileipuriin, ja toimitti heidät henkivartijain päällikön vartioitaviksi, samaan vankilaan jossa Joosefkin oli. Henkivartijain päällikkö määräsi Joosefin huolehtimaan heistä ja palvelemaan heitä. Niin he olivat jonkin aikaa vankeudessa. (1

Moos 40:1-4)

Egyptin hovi oli hyvin järjestetty ja faraolla oli lukuisia palvelijoita, jotka suorittivat kaiken faraon elämään liittyvän seremonioiden mukaan. Niinpä on ymmärrettävää, että farao saattoi vihastua juomanlaskijaansa ja leipureidensa päällikköön pienimmästäkin syystä, jos kaikki ei mennyt täysin etiketin mukaan. Ehkä jo kärpäsen joutuminen faraon viinimaljaan saattoi viedä juomanlaskijan vankilaan. Samaten faraon pieni oikku riitti vapauttamaan hänet. Raamattu ei kuitenkaan kerro, millaisista rikkomuksista juomanlaskijan ja ylileipurin tapauksissa oli kyse.

Vankilassa ollessaan Egyptin kuninkaan juomanlaskija ja leipuri näkivät molemmat samana yönä unta. Kumpikin näki eri unen, joka vaati oman selityksensä. Kun Joosef aamulla tuli heidän luokseen, hän tapasi heidät alakuloisina. Hän kysyi näiltä faraon hovimiehiltä, jotka olivat vankeina hänen kanssaan hänen isäntänsä talossa: "Miksi te näytätte tänään niin onnettomilta?" He vastasivat: "Olemme nähneet unta, eikä täällä ole ketään, joka selittäisi unemme." Joosef sanoi: "Unien selitykset tulevat Jumalalta, mutta kertokaa kuitenkin unenne minulle." (1 Moos 40:5-8)

Psykologisen viisauden avullakin pystyy kyllä selittämään unia. Yleensä ne liittyvät alitajuisiin toiveisiin tai pelkoihin tai edellisenä päivänä koettuihin tärkeisiin tunteisiin ihmisten kohtaamisissa tai tapahtumissa. Alitajuntamme saattaa yrittää kertoa meille unien kautta jotain sellaista tärkeää, johon valvetajunta ei uskalla tai jota se ei osaa. Kuten esimerkiksi, että teemme liikaa työtä, raadamme liikaa. Tai että on kokenut loukkauksen tai loukannut jotakuta.

Tällaiseen omien tai toisten unien selittämiseen voi oppia. On olemassa joitain yleispäteviä uni symboleja. Talo tai huone esimerkiksi tarkoittaa usein ihmisen omaa minuutta. Ullakko on yleensä sen järkiosa ja henki, kellari on alitajunta ja aistinen minä. Itselläni myös auto tarkoittaa minua itseäni, näin olen huomannut.

Mutta leipurin ja juomanlaskijan unissa oli kyse erityisestä Jumalan antamasta ennusunesta. Siitä kertoo sekin, että molemmat näkivät samana yönä samankaltaisen ja merkittävän suur'unen. Sellaisen selittäminen ei onnistu pelkällä psykologialla, vaan siihen vaaditaan Jumalan erityistä lahjaa. Ja sellainen Joosefilla oli, koska Herra oli hänen kanssaan.

Ylijuomanlaskija kertoi unensa Joosefille sanoen: "Näin unta, että edessäni oli viiniköynnös ja viiniköynnöksessä oli kolme haaraa. Tuskin se oli puhjennut lehteen, kun se jo kukki, ja rypäleet kypsyivät sen tertuissa. Minulla oli kädessäni faraon malja, ja minä otin rypäleitä, puristin niiden mehun faraon maljaan ja annoin maljan faraon käteen." Joosef sanoi hänelle: "Tämä on unesi selitys. Nuo kolme haaraa tarkoittavat kolmea päivää. Kolmen päivän kuluttua farao ylentää sinut ja palauttaa sinut entiseen asemaasi, ja sinä saat antaa maljan faraon käteen niin kuin ennenkin, kun olit hänen juomanlaskijansa. Älä unohda minua, kun sinun käy hyvin, vaan tee minulle palvelus: puhu minusta faraolle ja auta minut pois tästä talosta. Minut on näet ryöstetty tänne heprealaisten maasta, enkä ole täälläkään tehnyt mitään pahaa. Silti minut on heitetty tähän vankityrmään." (1 Moos 40:12-15)

Joosef varmankin huokasi rukouksen Jumalan puoleen kuullessaan unen. Siksi hän myös sai Jumalalta sen oikean selityksen.

Joosef luotti Jumalaan ja hänen apuunsa. Silti hän ei halveksinut inhimillisiä keinoja vapautua ahdingostaan. Ehkäpä ylimmäinen juomanlaskija olisi se väline, jota Jumala käyttäisi vapauttaakseen Joosefin.

Kun ylileipuri kuuli, miten hyvin Joosef selitti unen, hän sanoi: "Minun uneni oli tällainen. Minulla oli pääni päällä kolme korillista vehnäleipiä. Ylimmässä korissa oli kaikenlaisia leivonnaisia faraolle syötäväksi, mutta linnut söivät ne korista pääni päältä." Joosef sanoi: "Tämä on unesi selitys. Nuo kolme koria tarkoittavat kolme päivää. Kolmen päivän kuluttua farao ylentää sinutkin: hän ripustaa sinut hirsipuuhun, ja linnut syövät sinun lihasi." (1 Moos 40:16-19)

Joosefilla oli tosiaan Jumalan Henki ja erityinen armolahja selittää Jumalan lähettämiä ennusunia. Minun mielestäni meidän pitää kuitenkin olla hyvin varovaisia, ettemme kuvittele, että meillä on tällainen lahja. Normaalisti ihminen pystyy selittämään inhimillisiä unia, ja niitäkin vain hämärästi. Ja kuten sanottua, sellaiset unet eivät koske tulevaisuutta vaan unen näkijän omaa alitajuntaa. Unessa nähdyt henkilöt eivät suinkaan edusta itseään ja sitä mitä heille tapahtuu, vaan joitain alitajuisia puolia unennäkijän omasta itsestä.

Mutta koska Joosefilla oli tuo erityinen armolahja, hän uskalsi ja osasi selittää ylileipurin karmaisevan ennus unen.

Ja vieläpä oikein:

Kolmantena päivänä faraolla oli syntymäpäivä, ja hän järjesti pidot koko hovinsa väelle. Hän ylensi ylijoumanlaskijan ja ylileipurin hovinsa nähden: hän palautti ylijoumanlaskijan entiseen asemaansa, niin että tämä sai taas antaa maljan faraon käteen, mutta ylileipurin hän hirtätti - juuri niin kuin Joosef oli selittänyt heidän unensa. (1 Moos 40:20-22)

Mutta ylijoumanlaskija ei muistanut Joosefia, vaan unohti hänet. (1 Moos 40:23)

Kiittämättömyys on maailman palkka. Hädässään ylijoumanlaskija oli kyllä etsinyt apua Joosefilta, mutta pätkähästä päästyään hän yksinkertaisesti unohti hänet. Ehkä ylijoumanlaskija ei ollut tietoisesti paha, ehkä hän vaan oli niin toivottoman itsekeskeinen, että ei tosiaan muistanut vankilaan jäänyttä auttajaansa.

Joosef joutui olemaan vankilassa vielä kaksi vuotta. On suorastaan ihmeellistä, miten hän kesti. Ajatelkaa, laskeskella kuukaudesta toiseen mielessään, että milloin se tapahtuu, milloin juomanlaskija on saanut kerrotuksi faraolle ja miten farao siihen suhtautuu! Miettiä, että pakkohan Jumalan on nyt auttaa, kun hän antoi kerran tiedon noista ennusunistakin. Kaksi vuotta tällaista mielen myllerrystä!

Normaalisti on niin, että kun heikko toivo näyttää hiipuvan, ihminen tulee kyyniseksi ja katkeraksi elämää ja Jumalaa kohtaan. Tavallisesti näin olisi käynyt kahdessa vuodessa. Joosefille niin ei käynyt ja se todistaa siitä, kuinka vahvasti Herra tosiaan oli hänen kanssaan. Hänellä oli mielessään myös se kehoitus, joka myöhemmin kirjattiin Psalmeihin: "Odota Herraa, ole luja" (Ps. 26:14). Sen Joosef oli epäilemättä oppinut isältään Jaakobilta, joka totisesti oli joutunut elämässään tuota neuvoa opettelemaan. Ja joutui yhä, tosin ehkä jo melkein toivosta luopuneena, kun luuli Joosefin kuolleen leijonan raatelemana.

Ja kyllähän Joosefin on täytynytkin olla melkein kuin kuollut, toivonsa menettänyt. Luther kirjoittaa:

Näin siis Joosef, tuo pyhä kunnon mies, on ristiinnaulittu, kuollut ja haudattu ja astunut alas helvettiin noiden kahden vuoden aikana. Mutta nyt Herra tulee, vapauttaa hänet ja

korottaa hänet suureen kunniaan ... Nyt on piinaviikko päätöksessä. Kohta hänet tehdään eläväksi ja hän nousee kuolleista. Hän on todella ihana esikuva Kirkolle esitettäväksi, samoin kaikille eri tavoilla ahtaalla oleville. Me tuskin kestäisimme niin suurta kärsimystä. Tähän tapaan onkin Jumala opittava tuntemaan, että hän on ihmeellinen pyhissään, niin kuin psalmi 4. sanoo: ”Tietäkää, ihmeellinen on Herra hurskastansa kohtaan, Herra kuulee, kun minä häntä huudan”.

Se että hän kuulee, tulee kyllä aikanaan, mutta se, että huudan, voi kestää kauan. (s. 434)